

Antoon & Mirabella

de eerste productie van *f*ABULEUS jongerentheater voor kinderen

van **Stefan Boonen** door **Steven Beersmans & Sofie Palmers**

Lesmap

1. Antoon & Mirabella: kort en praktisch
2. Productiegegevens
3. De makers
4. Het werkproces
5. Het materiaal
6. Lessuggesties

***f*ABULEUS jongerentheater**
Stapelhuisstraat 15 - 3000 Leuven
T 016/246634- F 016/22 27 85
Info@fabuleus.be / www.fabuleus.be

1. Antoon & Mirabella: kort en praktisch

Antoon & Mirabella is een productie van fABULEUS jongerentheater. Deze productie werd gemaakt in 2002 en was de eerste productie die fABULEUS speciaal voor kinderen maakte. Vandaag hernemen we deze productie met de originele cast.

Deze productie werd volledig zelfstandig gemaakt door de twee jonge spelers Sofie Palmers en Steven Beersmans, toen respectievelijk 18 en 22 jaar oud. Deze twee jonge makers kregen carte blanche om iets te maken binnen het kader van fABULEUS en kregen hierbij de nodige ondersteuning. Zo kunnen zij hun persoonlijk artistieke parcours verder uitdiepen.

Antoon & Mirabella is gebaseerd op het gelijknamige kinderboek van Stefan Boonen (Clavis, 2000). De spelers gebruikten het boek als basisgegevens en schreven er hun theaterstuk mee. Ze rakelden hun eigen prille verliefdheden op en stappen letterlijk in de fantasiewereld waar ze Antoon en Mirabella zijn.

Bas en Lies kennen elkaar niet. Toch moeten ze een namiddag samen spelen. Op de stoffige zolder ontdekken ze een waslijn vol geheime brieven. Ze lezen de vliegtuigbrief die Mirabella naar Antoon schreef. Hun fantasie slaat op hol en voor enkele uren worden ze de verlegen jongen die mooie liefdesbrieven kan schrijven en het grappige meisje dat prachtige tekeningen kan maken. Tot het tijd is om afscheid te nemen.

Spel Steven Beersmans en Sofie Palmers **Gebaseerd** op 'Antoon & Mirabella' van Stefan Boonen **Illustraties voorstelling** Lies De Bruyn **Illustraties affiche** Greet Bosschaert **Productie** fABULEUS

Antoon & Mirabella ging in première tijdens Licht Gekanteld, driedaags kunstenfestival door/voor/met jongeren op **12, 13 en 14 februari 2002 in Leuven.**

In **november en december 2009** wordt deze succesvolle voorstelling hernomen met meer 60 voorstellingen over heel Vlaanderen.

Belangrijk!!! Op de website www.fabuleus.be, houden de twee acteurs van **Antoon en Mirabella** een **BLOG** bij over hun leven op tournee, de kinderen die ze ontmoeten in de zaal en de verschillende voorstellingen die ze spelen over heel Vlaanderen. We nodigen alle kinderen en hun leerkrachten uit om te **reageren** op deze blog want we willen graag weten wat jullie van onze voorstelling vinden. Als er nog **vragen** zijn over de voorstelling, dan kunnen die ook hier gesteld worden.

2. Productiegegevens

Titel

Antoon & Mirabella

Concept

Steven Beersmans en Sofie Palmers, naar het boek van Stefan Boonen

Spelers

Steven Beersmans en Sofie Palmers

Illustraties voorstelling

Lies De Bruyn

Lieve Claes

Illustraties affiche

Greet Bosschaert

Productie

fABULEUS jongerentheater

3. De makers

De spelers, Steven Beersmans en Sofie Palmers, werden door artistiek leider Dirk De Lathauwer in 2002 samengebracht. Ze kregen het boek 'Antoon & Mirabella' in hun handen en herwerkten het tot een theatertekst. Zelf gaven ze er toen de voorkeur aan zonder regisseur te werken. *Antoon & Mirabella* was dus de eerste samenwerking tussen Steven Beersmans en Sofie Palmers. Beiden waren toen nog zeer jong (18 en 22) en stonden aan het begin van hun parcours. 7 jaar later hebben beiden al een uitgebreide weg afgelegd in het theater. Met deze ervaring hernemen ze *Antoon en Mirabella*.

Steven Beersmans (°1979) speelt al theater sinds hij negen is en studeerde Dramatische Kunsten aan het Leuvense Lemmensinstituut, waar hij nu ook zelf speltraining geeft. Hij was jarenlang leerling en artiest aan de Leuvense circusschool en volgde vele theaterworkshops in binnen- en buitenland. Momenteel werkt hij als dramadocent, improvisator en freelance acteur bij verschillende jeugdtheatergezelschappen (o.a. De Zeepcompagnie, Kollektief D&A, en Emanon). Bij de Kopergieterij maakte Steven vorig jaar het felgesmaakte *Het verdragen van versailles*. Bij fABULEUS maakte hij eerder *Antoon & Mirabella* (2002), *Spelregels* (2004) en *Playground love* (2009), en was hij te zien in *Wolfsroedel* (2006) en *Candide* (2007).

Sofie Palmers (°1983) zette haar eerste stappen in de 'theaterwereld' bij toneelschool Jonna (Wilsele). In 2000 deed ze auditie bij fABULEUS en maakte er sindsdien twee jongerenproducties: *Meisje Niemand* en *The way young lovers do*. Sofie studeerde eerst Germaanse Talen aan de RUG. Daarna ging ze naar de Toneelacademie Maastricht waar ze dit jaar haar diploma van de Acteursopleiding zal behalen. Bij fABULEUS speelde ze achtereenvolgens in *Meisje Niemand*, *The Way Young Lovers Do*, *Antoon & Mirabella* en *Witte rozen voor Carla*. Bij BRONKS creëerde ze *Toope en Toetonne* (2004) samen met Randi De Vlieghe. Vorig seizoen liep ze stage bij SKaGeN in de voorstelling *deurdedeurdeur* en was ze tevens te zien bij De Koe in *Laat op de avond na een korte wandeling*. In 2009 maakte en speelde ze bij fABULEUS ook de voorstelling *Sorry dat ge't zo te weten moet komen maar beter nu dan ooit*.

Stefan Boonen (°1966) is jeugdauteur. Hij publiceert vooral voor kinderen en jongeren. Enkele van zijn titels zijn: *Ufoeh, de vliegende koe, Hoor je me?, Antoon & Mirabella, Afval, Spookrijder, Zusje te koop, Tunnelbeest, Een papa met vleugels*. Zijn boeken worden uitgegeven door Clavis.

4. fABULEUS - HISTORIEK

De prehistorie

De oergedaante waaronder fABULEUS verschijnt, is die van een tweejaarlijks Internationaal Theaterfestival voor Jongeren, met edities in 1991, 1993, 1995 en 1997. Festivalcoördinator Dirk De Lathauwer stelt vanaf 1995 vast dat de vluchtigheid van een festival niet strookt met de ambitie om jonge spelers en dansers structureel te

begeleiden. Daarom wordt vanaf 1996 de aanzet gegeven tot een continu werkende maar qua bezetting zeer wisselende productiestructuur met jongeren. *fABULEUS* wordt vanaf dat moment een deelproject van Artforum, een landelijk erkende jeugdinstelling die zich specialiseert in kunsteducatie en artistieke projecten met kinderen en jongeren.

De periode 1996-2005

De eerste producties (*'t Barre Land*, *De uitzondering! en de regel?*, *Het proces*) spelen vooral in Leuven, maar vanaf 1998 begint er ook interesse te komen van festivals en cultuurcentra en gaan de producties steeds uitgebreider op tournee door Vlaanderen. Ook de jonge deelnemers aan audities worden steeds talrijker en komen uit alle Vlaamse provincies en zelfs uit Nederland. Dit leidt onder meer tot succesvolle producties als *Ego Sublimo*, *Meisje Niemand*, *BBB & wasverzachter*, *Yvonne*, *prinses van Bourgondië*, *Kievielaviedekie* en *Dromen hebben veters* en geeft de kans aan Randi De Vlieghe, Dirk De Lathauwer, Natascha Pire, Thomas Devens, het duo Joke Laureyns en Kwint Manshoven, e.a. om als regisseurs en choreografen tot ontbolstering te komen. Naast de producties met jongeren ontstaat vanaf 2000 geheel organisch een tweede productiespoor waarin jonge professionele spelers, dansers en makers die uit podiumkunstenopleidingen komen of uit de jongerenwerking doorstromen, hun eigen werk kunnen ontwikkelen met dramaturgische, logistieke en zakelijke ondersteuning vanuit *fABULEUS*, al dan niet met een jong publiek in het achterhoofd. Dit levert producties op als *Mijn benen zijn al lang maar de wereld staat op stelten*, *Antoon en Mirabella*, *Alles in Toranje!*, *Spelregels*, e.a.. Nadat er in 2002 een "positief maar niet prioritair" advies was gegeven voor de theaterproductie *Yvonne, prinses van Bourgondië*, wordt in 2003 voor het eerst een projectsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap toegekend voor de dansproductie *Eros Flux*. In datzelfde jaar wint *fABULEUS* de 1000 Watt-Lichtpuntprijs tijdens het Tweektffestival "wegens de uitgesproken artistieke keuze, het roeien tegen de stroom in en het geloof in het kunnen van jonge mensen." In 2004 en 2005 volgen nog vier Vlaamse projectsubsidies voor *Johnnieboy* (theater), *Instant Karma* (dans), *Lilium* (dans) en *Wolfsroedel* (theater) en een nominatie voor de 1000-Wattprijs met *Dromen hebben veters*, de eerste *fABULEUS*-productie die wordt gedanst door kinderen. 2005 is een cruciaal jaar voor *fABULEUS*: de organisatie viert haar tiende verjaardag en krijgt het bericht in 2006 en 2007 structureel gesubsidieerd te zullen worden door de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien wordt *fABULEUS* in datzelfde jaar genomineerd voor de Vlaamse CultuurPrijzen 2005, in de kersverse categorie jeugdtheater.

De periode 2006 tot nu

Op 1 januari 2006 splitst *fABULEUS* zich na 10 jaar af van Artforum en wordt sindsdien als autonome vzw erkend en gesubsidieerd als 'Organisatie voor de Nederlandstalige dramatische kunst'. De huidige werking kenmerkt zich door de verdere ontwikkeling van de twee productiesporen (jongeren en jongprofessionelen), door een bewust nastreven van een diversiteit aan makers en theatervormen en door producties die zich zowel kunnen richten tot jongeren en kinderen als tot een 'avondpubliek'. Niet toevallig wordt *fABULEUS* in de publicatie *Metamorfose in podiumland* (VTi) dan ook geciteerd als een voorbeeld van een hybride kunstenorganisatie. Deze periode levert onder meer eerste samenwerkingen op met Benjamin Van Tourhout (tekst en regie *Forza*), Eelco Smits (tekst *Chatgirl*), Jef Van gestel (regie *Chatgirl*), Leen Roels (spel *El Gran Teatro del Mundo*, tekst en spel *leuke Mieke*), Koen Monserez (regie *Candide*), Alexandra Broeder (regie *They have got what it takes to be a legend*), ... maar laat ook veel ruimte voor het verder ontwikkelen van spelers, dansers en makers die tijdens de voorgaande jaren

reeds een traject aflegden binnen *fABULEUS*: Tom Struyf (tekst en spel *El Gran Teatro del Mundo*), Steven Beersmans (regie *Playground Love*), Koen De Preter (choreografie en dans *We dance to forget*), Roos Van Vlaenderen (concept en spel *Bananen drijven niet*), Randi De Vlieghe (choreografie *Gender Blender*), Natascha Pire (choreografie *Indian Curry*), Dirk De Lathauwer (regie *Jeanne*), Filip Bilsen en Frauke Depreitere (concept, spel en dans *César mijn broer is een paard*), e.a. In 2008 werd *fABULEUS* een tweede keer genomineerd voor de Vlaamse CultuurPrijzen in de categorie jeugdtheater.

fABULEUS kort maar krachtig omschreven

“fABULEUS wil artistiek uitblinken, maar schuwt ook het experiment niet. Het werkt in de traditie van repertoireteksten en klassieke choreografische talen, maar demonstreert evengoed een grote honger naar vernieuwing. Met die mix bereikt fABULEUS een groot publiek.” (uit het Juryrapport Vlaamse CultuurPrijzen 2008)

fABULEUS is een professionele productiestructuur waarin **jong theater- en danstalent en meer ervaren makers** samenwerken. Zowel jongeren als jongprofessionelen krijgen er begeleiding op artistiek, logistiek en zakelijk vlak. De creaties worden gepresenteerd aan een **ruim publiek**, met speciale aandacht voor jongeren en kinderen.

Bij fABULEUS komt jong talent al heel vroeg in beeld omdat we ervan overtuigd zijn dat hun **artistiek ontluiken en parcours** veel vroeger begint dan tijdens of na een opleiding. Voor die jongeren bestaan nauwelijks contexten waarin ze professioneel omkaderd worden om hun talent te ontwikkelen en tot creaties te komen. Onze productiecontext biedt **kansen vóór, tijdens en na een opleiding** en probeert zoveel mogelijk aandacht te hebben voor het traject dat mensen in die tijd afleggen.

fABULEUS is sinds 2006 structureel erkend als theatergezelschap door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en ontvangt al meerdere jaren werkingssubsidies van de provincie Vlaams-Brabant en de stad Leuven.

4. Het werkproces

Steven en Sofie herwerkten samen de oorspronkelijke tekst van Stefan Boonen.

“We doorliepen de verschillende mogelijkheden samen met auteur Stefan Boonen. Zou het een traditionele vertelvoorstelling worden waarbij de twee acteurs over Antoon en Mirabella zouden vertellen? Of zijn we zelf Antoon en Mirabella en spelen we na wat hen overkomt, maar dan dook het probleem op dat je met slechts twee acteurs zit en met veel meer nevenpersonages. Hieruit ontstond het idee van een kaderverhaal: Bas en Lies ontmoeten elkaar op een speelzolder en spelen samen, door het lezen van een brief, het verhaal van ‘Antoon & Mirabella’. Je zou het kunnen vergelijken met hoe kinderen rollen aannemen in hun spel. Een spel met verzonnen regels en codes, waar een buitenstaander niet altijd alles van snapt.” (Steven Beersmans)

Hierna begonnen ze zelfstandig te repeteren, met af en toe een try-out voor een jong publiek, zoals tijdens de KinderHoogDag (Leuven, 18 november 2001). Op basis van de reacties van de kinderen en andere kritische mensen evolueerde het stuk tot aan de première in 2002. Voor deze nieuwe speelreeks in 2009, nemen Steven en Sofie de oude tekst terug op. Met hun ervaringen en bagage van de laatste 7 jaren, hebben ze de tekst en het stuk nieuw leven ingeblazen.

5. Het materiaal

Het boek

Antoon is net iets anders dan de andere jongens. Hij woont in een klein huisje naast de spoorweg. Antoon zwijgt graag en doet net of hij de scheldwoorden niet hoort. Tot er op een druilerige dinsdagmorgen twee dingen gebeuren. Iemand ontdekt dat Antoon goed is in het schrijven van liefdesbrieven. En een meisje in een grappige jas trippelt over de speelplaats. De nieuwkomer is: Mirabella. *Antoon & Mirabella* gaat over het hele fijne en ontzettend moeilijke van verliefd zijn.

*Antoon pende en pende.
Schreef alle wensen in zijn rode boekje.
Zijn broekzak gevuld met munten.
Hij verbaasde zich, woord na woord,
over alles waarom iedereen zomaar verliefd werd.
Net zo gemakkelijk als ze ijsjes aten of aan iemands
haar trokken.
Verliefd worden leek hem juist iets heel moeilijks.*

De bewerking bestond er vooral in om een theatraal interessant gegeven te vinden. Dat werd gevonden in het (zelfverzonnen) raamverhaal van Bas en Lies, twee kinderen die op een namiddag bij elkaar gedropt worden en zich maar moeten bezighouden. Tijdens de voorstelling wordt voortdurend gespeeld op de rand van dit raamverhaal en het eigenlijke *Antoon & Mirabella* verhaal. Wat is 'echt' (Bas en Lies) en wat is verzonnen (*Antoon & Mirabella*). Om dit spel nog beter te kunnen spelen werd veel nagedacht over hoe kinderen rollen aannemen in hun spel, welke spelregels ze verzinnen en hoever ze hierin gaan. En natuurlijk hebben beide spelers hun eigen prille verliefdheden opgerakeld.

6. Lessuggesties

Met deze lessuggesties willen we jou, als onderwijzer(es) en je klas graag helpen bij de voorbereiding en nabespreking van *Antoon & Mirabella*. Uit ervaring weten we dat het belangrijk is dat kinderen vooraf een soort verwachting kunnen opbouwen over wat ze te zien zullen krijgen. Binnen dit kader, hoe minimaal ook, kunnen ze dan beter de soms nieuwe en verrassende inhoud en vorm plaatsen.

Deze lesideeën zijn een mix van activiteiten waarin je **voor of na het bekijken** van de kindervoorstelling kan grasduinen. De meeste zijn praktisch van aard. *Antoon & Mirabella* lijkt ons aangewezen voor kinderen van 7 tot 9 jaar. We wensen je alvast veel kijkplezier toe.

Vooraf

1 Brainstorming en informatie

Als opwarmer kan je met de volgende vragen een gesprek over theater stimuleren:

- Ga je wel eens naar toneel kijken?
- Met wie ga je kijken? Met mama en papa of met vriendjes of met iemand anders...
- Herinner je je nog een toneelstuk dat je heel leuk vond of net heel stom?
- Heb je al ontzettend hard moeten lachen met een voorstelling? Zoja, welke en waarom?
- Wat vind je leuk in een voorstelling? Wat vind je stom in een voorstelling?

Vanuit dit klasgesprek over theater in het algemeen, kan je het hebben over *Antoon & Mirabella*.

- Waar zou de titel op slaan?
- Waarover zou het kunnen gaan?
- Hoeveel acteurs zouden er op scène kunnen staan?

2 Actieve spel oefeningen

Na hun speculaties kan je verschillende aspecten uit het verhaal behandelen door actieve oefeningen te doen.

Deze opdrachten gaan allemaal over het spelen van verschillende personages:

- Ieder personage loopt en beweegt anders. In het echte leven is dit ook zo, iedere persoon heeft zijn eigen manier van stappen. Via eenvoudige veranderingen in onze manier van stappen lijken we al snel iemand anders. Iedereen stapt door de ruimte, je zegt telkens hoe ze zich kunnen voortbewegen.

Vb.: met kin fel naar voren, met hele grote stappen, kleine stapjes, benen ver uiteen, kromme rug, heel snel, heel log,...

Tussendoor kan je aan de kinderen vragen welke mensen bij welke loopjes passen. (vb.: een stoere punker, een zakenman/vrouw, een agent,...)

- Niet alleen onze manier van lopen, maar ook onze stem en spreekwijze kunnen we aanpassen.

De kinderen gaan in duo's staan en krijgen telkens een spreekwijze opgegeven (dit doe je best voor) die ze uitproberen aan de hand van een eenvoudige situatie.

- ☞pruilmondje (twee roddeltantes die roddelen over de buurman)
- ☞met de tanden op elkaar praten (twee mensen die beschaafd ruzie maken over iets)
- ☞met een hele lage stem en heel traag (twee boeren die moe zijn van het werken)
- ☞alsof je een hete aardappel in je mond hebt (twee rijke mensen die aan het opscheppen zijn)
- ☞enz.

☞Je kan nu vragen om een leuk loopje te kiezen met daarbij een stemmetje. Zo ontstaat een typetje. Je bedenkt een naam en voornaam, en komt je voorstellen aan de groep. Je kan dit ook per twee doen als ze nog niet zo goed durven alleen voor de klas te staan.

In de voorstelling wordt met heel weinig decor en rekvisieten gewerkt. De acteurs gebruiken eenzelfde materiaal telkens op andere manieren. Een kapstok wordt bijvoorbeeld plots een gewicht om op te heffen, een speelblok wordt een bankje op de speelplaats, een winkelraam, een rotsblok of het dikke boek van Antoon dat hij gebruikt om achter te gluren. Dit noemt men herdefiniëren, "iets is maar iets als je er een betekenis aan geeft".

☞We staan in een kring. In het midden staat een kartonnen doos. De begeleider vertelt dat de kartonnen doos van betekenis kan veranderen. Als je een idee hebt, mag je dat laten zien, zonder de doos stuk te maken. De doos kan een TV-toestel, een aquarium, een hoed, een onderzeeër, een kachel, ...zijn.

(alle ideeën zijn goed, iedereen stimuleren om een idee te laten zien, vorm-associatie zoeken)

☞Iedereen krijgt een bekertje, de onderwijzer(es) geeft een thema op en iedereen geeft het door elkaar binnen het thema een nieuwe betekenis aan het bekertje. Thema's: sport, vervoer, circus, meubels, natuur,...

☞Samenspel: Iedereen krijgt een doekje. Als iemand een idee heeft, mag hij dat uitbeelden in de kring, als je weet wat het is, mag je het niet verklappen, maar stap je in de kring en speel je mee.

Vb.: Iemand doet alsof het doekje een rondvliegend vogel is, iemand anders zet die vogel op zijn arm, nog iemand anders geeft het vogeltje te eten, enz...

- ☞ Kies per drie één ding uit de voorwerpen die er zijn. Je zoekt elk iets wat dit ding zou kunnen zijn. De eerste begint met uitbeelden, de tweede neemt het ding over en geeft er een nieuwe betekenis aan en tenslotte ook de derde. Nadien vertellen de kijkers wat het voorwerp is geweest. (je moet in deze oefening wel duiden op duidelijkheid.)

De voorstelling gaat over liefde. Om dit thema aan te raken bij kinderen kan je een uitbeeldverhaal spelen. Iedereen speelt hierbij individueel maar door elkaar. Dus niemand heeft de kans om de anderen te bekijken of te bekritisieren. Je vertelt wat er met jou, het hoofdpersonage, gebeurt. Breng voldoende variatie en nieuwe elementen in je verhaal die leuk zijn om te spelen. Maak een verhaal dat over verliefdheid gaat.

3 Actieve schrijfoefeningen

- ☞ Maak met de kinderen een gezamenlijke liefdesbrief voor een persoon die jullie allemaal kennen en breng zo leuke elementen aan die je in een liefdesbrief schrijft. (lieve woordjes, complimenten,...)
- ☞ Laat de kinderen de persoon kiezen voor wie (ze kunnen ook een brief schrijven zonder naam op of iemand uitvinden) ze een liefdesbrief schrijven en laat ze experimenteren. Je kan nadien alle brieven aan een waslijn in de klas hangen om je klas om te toveren tot een liefdesklas...

4 Actieve tekenoefeningen

- ☞ Kies leuk materiaal om mee te werken en laat de kinderen hun gang gaan. De opdracht is in plaats van een liefdesbrief te schrijven, een liefdesbrief tekenen. Je kan dit eventueel parallel doen met het schrijven van hun individuele liefdesbrief en de tekeningen mee aan de waslijn hangen.

Achteraf

Inhoud:

- ☞ Waar gaat de voorstelling over?
- ☞ Wat vond jij het leukst, minst leuke?
- ☞ Heb je moeten lachen of wenen, waarom?
- ☞ Vond je het spannend, grappig, ontroerend, mooi,...?

Personages:

- ☞ Wie vond je het leukst, of net de stomste?
- ☞ Wie heeft je aan het lachen gebracht?
- ☞ Wie was de baas?

Spanning:

- Vond je het spannend?
- Voelde je spanning tussen de spelers? Verliefdheidspanning?
- Ging de voorstelling traag of rap?
- Kon je alles goed volgen of zat alles ingewikkeld in elkaar?

Ruimte en decor

- Wat vond je van de ruimte die gemaakt werd op het podium?
- Wat stond er allemaal op het podium?

Belichting en muziek

- Hebben ze met het licht gespeeld?
- Was er muziek bij?
- Wat deden de acteurs met de muziek?

Rekwisieten en kostumering

- Werden er veel voorwerpen gebruikt? Waarvoor?
- Hoe waren de acteurs gekleed? Vond je dat leuk of lelijk?

Interpretatie en evaluatie

- Herken je dingen in het stuk die ook bij jou gebeuren? (bv. Verliefd zijn...)
- Wat vond jij het mooist, leukst, grappigst, lelijkst, stomst,...?
- Ben je blij dat je bent gaan kijken?